

Programowanie Aplikacji Internetowych

Laboratorium nr 2

Wzorzec MVC w PHP

Poniżej znajdują się zadania, które należy wykonać w ramach laboratoriów, a następnie sporządzić sprawozdanie w formie archiwum .zip. Plik archiwum powinien mieć nazwę zgodną ze wzorem: PAI_Lab<nr_laboratorium>_<pierwsza_litera_imienia>.<nazwisko_bez_polskich_znaków>.zip, np. PAI_Lab2_J.Kowalski.zip. W archiwum powinny znajdować się wszystkie pliki z poniższych zadań.

Zadanie 1 Podstawy MVC

Tworzymy następującą strukturę plików (pustych) i katalogów:

```
\projekt
| - \app
|   | - \controllers
|   | - \core
|   |   | - App.php
|   |   \ - Controller.php
|   | - \models
|   | - \views
|   | - init.php
|   | - .htaccess
| - \public
|   | - .htaccess
|   \ - index.php
```

Zacznijmy od pliku `/projekt/public/index.php`. Otwieramy ten plik i wpisujemy:

```
<?php
error_reporting(E_ALL);           // komunikaty diagnostyczne - bez względu
ini_set('display_errors', 1);    // na ustawienia serwera
require_once '../app/init.php';

$app = new App();
```

Powyższy kod importuje zawartość pliku `/projekt/app/init.php` i tworzy instancję klasy `App`.

Czas na wpisanie kodu do pliku `/projekt/app/init.php`:

```
<?php
require_once 'core/App.php';
require_once 'core/Controller.php';
```

W pliku tym importujemy zawartość pliku `/projekt/app/core/App.php` oraz `/projekt/app/core/Controller.php`.

Katalog `/projekt/app/` przechowuje wrażliwe dla naszego systemu pliki dlatego warto ograniczyć do niego dostęp z poziomu przeglądarki poprzez dodanie odpowiednich instrukcji w pliku `/projekt/app/.htaccess`:

```
Options -Indexes
```

Natomiast plik `/projekt/public/.htaccess` odgrywa tutaj kluczową rolę z punktu widzenia działania systemu. Umieszczane w nim instrukcje włączają moduł `Rewrite` dzięki czemu będziemy mieli *przyjazne linki*:

```
Options -MultiViews
RewriteEngine On

RewriteBase /projekt/public
```

```

RewriteCond %{REQUEST_FILENAME} !-d
RewriteCond %{REQUEST_FILENAME} !-f

RewriteRule ^(.+)$ index.php?url=$1 [QSA,L]

```

Pierwsza linijka jest opcjonalna, a wręcz może generować problemy jeżeli serwer jest niepoprawnie skonfigurowany. Dlatego w razie problemów należy usunąć ją w pierwszej kolejności. Wyłącza ona możliwość tworzenia wielu wersji strony. Kolejna linijka włącza moduł Rewrite, a kolejne najważniejsze dla niego parametry. RewriteBase określa ścieżkę do katalogu gdzie znajduje się aktualnie edytowany plik .htaccess. Jest to istotne ponieważ będzie on pod tym adresem zawsze szukany i stanowi katalog bazowy. Kolejne dwie linijki określają warunki istnienia pliku i katalogu, który domyślnie byłby wskazywany w pasku adresu. Jeżeli takowy nie będzie istniał wykonana zostanie reguła zdefiniowana w ostatniej linijce. Adres url jest przekazywany do pliku index.php jako wartość zmiennej.

W pliku `/projekt/app/core/App.php` umieszczamy następujący kod:

```

<?php

class App
{
    protected $controller = 'home';      /* http://www.cos.pl/home */

    protected $method = 'index';         /* http://www.cos.pl/home/index */

    protected $params = [];              /* http://www.cos.pl/home/index/5/ */

    public function __construct()
    {
        $url = $this->parseUrl();
        var_dump($url);
    }

    protected function parseUrl()
    {
        if (isset($_GET['url']))
            return explode('/', filter_var(rtrim($_GET['url'], '/'),
FILTER_SANITIZE_URL));
    }
}

```

W pliku tym znajduje się główny kod implementujący obsługę przyjaznych adresów. Funkcja `parseUrl()` spełnia tutaj krytyczne zadania interpretacji ciągu znaków wpisanych w pasek adresu przeglądarki. Funkcja `rtrim()` z parametrem `'/'` usuwa ten znak z końca ciągu adresu. Funkcja `filter_var()`, z parametrem `FILTER_SANITIZE_URL`, daje nam pewność, że z adresu zostaną usunięte wszystkie znaki nie zgodne z przyjętą konwencją ścieżek URL. Funkcja `explode()`, z parametrem `'/'`, rozbija ciąg znaków na tablicę ciągów znaków po każdym wystąpieniu znaku `'/'`.

Tworzymy pusty plik `/projekt/app/core/Controller.php`:

```

<?php

```

W tym momencie można uruchomić aplikację wpisując w przeglądarce adres `http://localhost/projekt/public/product/create`.

Wyświetli się informacja o zmiennej `$url` utworzonej w konstruktorze klasy `App`.

Rozbudujmy dalej nasz kod aplikacji (`/projekt/app/core/App.php`):

```

<?php

class App
{
    protected $controller = 'home';      /* http://www.cos.pl/home */

```

```

protected $method = 'index'; /* http://www.cos.pl/home/index */

protected $params = []; /* http://www.cos.pl/home/index/5/ */

public function __construct()
{
    $url = $this->parseUrl();

    if (file_exists('../app/controllers/' . $url[0] . '.php'))
    {
        $this->controller = $url[0];
        unset($url[0]);
    }
    require_once '../app/controllers/' . $this->controller . '.php';
    $this->controller = new $this->controller;

    if(isset($url[1]))
    {
        if(method_exists($this->controller, $url[1]))
        {
            $this->method = $url[1];
            unset($url[1]);
        }
    }

    $this->params = $url ? array_values($url) : [];
    call_user_func_array([$this->controller, $this->method], $this->params);
}

protected function parseUrl()
{
    if (isset($_GET['url']))
        return explode('/', filter_var(rtrim($_GET['url'], '/'), FILTER_SANITIZE_URL));
}

```

Dodany został kod rozpoznający kontroler, metodę i jej parametry. Stwórzmy w pliku */projekt/app/core/Controller.php* pustą klasę kontrolera:

```

<?php

class Controller
{

}

```

Teraz czas na pierwszy kontroler (domyślny) *projekt/app/controllers/home.php*:

```

<?php

class Home extends Controller
{
    public function index()
    {
        echo 'home/index';
    }

    public function test($p1 = '', $p2 = '')
    {
        echo $p1 . ' : ' . $p2;
    }
}

```

Przetestujmy go wpisując w adres przeglądarki *http://localhost/projekt/public/home/* oraz *http://localhost/projekt/public/home/test/1/3*.

Rozbudowując aplikację pozostaje nam zaimplementować obsługę modeli i widoków. W tym celu dodajmy kod do pliku */projekt/app/core/Controller.php*:

```
<?php

class Controller
{
    protected function model($model)
    {
        require_once '../app/models/' . $model . '.php';
        return new $model();
    }

    protected function view($view, $data = [])
    {
    }
}
```

Kod modelu umieszczamy w przykładowej klasie */projekt/app/models/product.php*:

```
<?php

class Product extends Model
{
}
```

Natomiast kod obsługi bazy danych i inne helpery w */projekt/app/core/Model.php*

```
<?php

class Model
{
}
```

W pliku */projekt/app/init.php* należy dopisać:

```
<?php

require_once 'core/App.php';
require_once 'core/Controller.php';
require_once 'core/Model.php';
```

Instancję danego modelu stworzymy w następujący sposób (*projekt/app/controllers/home.php*):

```
<?php

class Home extends Controller
{
    public function index()
    {
        echo 'home/index';
    }

    public function create()
    {
        $product = $this->model('product');
    }

    public function test($p1 = '', $p2 = '')
    {
        echo $p1 . ' : ' . $p2;
    }
}
```

Zadanie 2   Symfony 2

Na wstępie należy zainstalować PHP w najnowszej wersji oraz serwer bazy danych MySQL. Po instalacji sprawdzamy, czy wszystko działa poprawnie wpisując w konsoli:

```
php -version
```

Następnie instalujemy symfonię na **Linuxie**:

```
php -r "readfile('http://symfony.com/installer');" > symfony.phar
sudo mv symfony.phar /usr/local/bin/symfony
chmod a+x /usr/local/bin/symfony
symfony
```

Na **Windowsie**:

```
php -r "readfile('http://symfony.com/installer');" > symfony.phar
php symfony.phar
```

Tworzymy nowy projekt na Linuxie:

```
symfony new myproject
```

Na **Windowsie**:

```
php symfony.phar new myproject
```

Uruchamiamy aplikację:

```
cd myproject/
php app/console server:run
```

W przeglądarce wpisujemy adres `http://localhost:8000/`.

Czas stworzyć pierwszy moduł. W tym celu należy utworzyć nowy pakiet:

```
php app/console generate:bundle --namespace=Product/DemoBundle --format=annotation
```

Na każde pytanie odpowiadamy twierdząco lub wybieramy domyślną odpowiedź (jeżeli pytanie wymaga innej odpowiedzi niż yes/no). Kolejnym krokiem będzie konfiguracja bazy danych. W tym celu edytujemy plik `myproject/app/config/parameters.yml`:

```
# app/config/parameters.yml
parameters:
    database_driver:      pdo_mysql
    database_host:        localhost
    database_name:        test_project
    database_user:        root
    database_password:    password

# ...
```

Odpowiednio zmieniamy wybrane parametry w taki sposób aby były zgodne z ustawieniami naszego serwera bazy danych.

Czas zająć się modelem aplikacji. Poniższym poleceniem utworzymy bazę danych, której nazwę przed chwilę określiliśmy, na naszym serwerze baz danych:

```
php app/console doctrine:database:create
```

Czas utworzyć naszą klasę (ang. Entity class) odwzorowującą strukturę naszego modelu w pliku `src/Product/DemoBundle/Entity/Product.php`:

```
<?php
// src/Product/DemoBundle/Entity/Product.php
namespace Product\DemoBundle\Entity;
```

```

use Doctrine\ORM\Mapping as ORM;

/**
 * @ORM\Entity
 * @ORM\Table(name="product")
 */
class Product
{
    /**
     * @ORM\Column(type="integer")
     * @ORM\Id
     * @ORM\GeneratedValue(strategy="AUTO")
     */
    protected $id;

    /**
     * @ORM\Column(type="string", length=100)
     */
    protected $name;

    /**
     * @ORM\Column(type="decimal", scale=2)
     */
    protected $price;

    /**
     * @ORM\Column(type="text")
     */
    protected $description;
}

```

Poniższym poleceniem wygenerujemy metody dostępu (setery i getery):

```
php app/console doctrine:generate:entities Product/DemoBundle/Entity/Product
```

Kolejnym poleceniem na podstawie wygenerowanego kodu utworzymy odpowiednią strukturę w bazie danych:

```
php app/console doctrine:schema:update --force
```

Teraz, gdy mamy już utworzony model zarówno w aplikacji, jak i w bazie danych, możemy przejść do napisania pierwszej strony, która będzie wyświetlała listę produktów. W tym celu dodajemy kod do metody `indexAction()` w klasie wysuniętego kontrolera (ang. front controller) w pliku `src/Product/DemoBundle/Controller/DefaultController.php`:

```

<?php

namespace Product\DemoBundle\Controller;

use Sensio\Bundle\FrameworkExtraBundle\Configuration\Route;
use Symfony\Bundle\FrameworkBundle\Controller\Controller;

class DefaultController extends Controller
{
    /**
     * @Route("/productdemo", name="product_demo_homepage")
     */
    public function indexAction()
    {
        $products = $this->getDoctrine()
            ->getRepository('ProductDemoBundle:Product')
            ->findAllOrderedByName();

        return $this->

```

```

        render('ProductDemoBundle:Default:index.html.twig',
               array( 'products' => $products ) );
    }
}

```

W powyższym kodzie odwołujemy się do repozytorium, którego jeszcze nie mamy. Utworzy go teraz. W pierwszym kroku musimy dodać adnotację w pliku `src/Product/DemoBundle/Entity/Product.php`:

```

<?php
// src/Product/DemoBundle/Entity/Product.php

namespace Product\DemoBundle\Entity;

use Doctrine\ORM\Mapping as ORM;

/**
 * @ORM\Entity(repositoryClass="Product\DemoBundle\Entity\ProductRepository")
 * @ORM\Table(name="product")
 */
class Product
{

```

Teraz możemy wygenerować repozytorium:

```
php app/console doctrine:generate:entities Product
```

oraz dopisać interesującą nas metodę w pliku `src/Product/DemoBundle/Entity/ProductRepository.php`:

```

<?php
// src/Product/DemoBundle/Entity/ProductRepository.php

namespace Product\DemoBundle\Entity;

use Doctrine\ORM\EntityRepository;

class ProductRepository extends EntityRepository
{
    public function findAllOrderedByName()
    {
        return $this->getEntityManager()
            ->createQuery(
                'SELECT p FROM ProductDemoBundle:Product p ORDER BY p.name ASC'
            )
            ->getResult();
    }
}

```

Ostatecznie już pozostaje nam utworzenie szablonu, który posłuży nam do wygenerowania widoku. W tym celu wstawiamy następujący kod do pliku `src/Product/DemoBundle/Resources/views/Default/index.html.twig`:

```

{% extends '::base.html.twig' %}

{% block body %}
    <table border=1>
        <tr><th>Name</th><th>Price</th><th>Description</th></tr>
        {% for p in products %}
            <tr>
                <td>{{ p.name }}</td>
                <td>{{ p.price }}</td>
                <td>{{ p.description }}</td>
            </tr>
        {% endfor %}
    </table>
{% endblock %}

```

W tym momencie można przetestować pierwszy widok. W przeglądarce wpisujemy adres

<http://localhost:8000/productdemo/>. Tabela jest pusta ponieważ w bazie danych nie ma żadnych produktów. Dlatego teraz dodamy funkcjonalność dodawania nowego produktu. W tym celu należy dodać odpowiednie hiperłącze w pliku `src/Product/DemoBundle/Resources/views/Default/index.html.twig`:

```
{% extends '::base.html.twig' %}

{% block body %}
    <table border=1>
        <tr><th>Name</th><th>Price</th><th>Description</th></tr>
        {% for p in products %}
            <tr>
                <td>{{ p.name }}</td>
                <td>{{ p.price }}</td>
                <td>{{ p.description }}</td>
            </tr>
        {% endfor %}
    </table>
    <a href="{{ path('product_demo_add') }}">Add product</a>
{% endblock %}
```

Dopiszmy teraz odpowiednią funkcję akcji w pliku `src/Product/DemoBundle/Controller/DefaultController.php`:

```
...
use Product\DemoBundle\Entity\Product
...
class DefaultController extends Controller
{
    ...
    /**
     * @Route("/productdemo/add", name="product_demo_add")
     */
    public function addAction()
    {
        $product = new Product();
        $product->setName('A Foo Bar');
        $product->setPrice('19.99');
        $product->setDescription('Lorem ipsum dolor');

        $form = $this->createFormBuilder($product)
            ->add('name', 'text')
            ->add('price', 'money')
            ->add('description', 'textarea')
            ->add('save', 'submit', array('label' => 'Create product'))
            ->getForm();

        return $this->
            render('ProductDemoBundle:Default:product_form.html.twig', array(
                'form' => $form->createView(),
            ));
    }
}
```

Pozostaje już tylko napisać szablon w pliku `src/Product/DemoBundle/Resources/views/Default/product_form.html.twig`:

```
% extends '::base.html.twig' %}

{% block body %}
    {{ form_start(form) }}
    {{ form_widget(form) }}
    {{ form_end(form) }}
    <a href="{{ path('product_demo_homepage') }}">Cancel</a>
{% endblock %}
```


Uruchommy ponownie aplikację - w przeglądarce wpisujemy adres `http://localhost:8000/productdemo/`. Dalej kliknij łącze 'Add product'. Na stronie z formularzem po wciśnięciu przycisku 'Add product' nic się nie dzieje. Należy dopisać obsługę formularza w pliku `src/Product/DemoBundle/Controller/DefaultController.php`:

```
...
use Symfony\Component\HttpFoundation\Request;
...
class DefaultController extends Controller
{
    ...
    /**
     * @Route("/productdemo/add", name="product_demo_add")
     */
    public function addAction(Request $request)
    {
        ...
        $form->handleRequest($request);

        if ($form->isValid()) {
            $em = $this->getDoctrine()->getManager();
            $em->persist($product);
            $em->flush();

            return $this->redirectToRoute('my_demo_homepage');
        }
        ...
    }
}
```

Ponownie przetestujmy aplikację – `http://localhost:8000/productdemo/`.

Dodajmy opcję edycji. W tym celu dodajmy odpowiednie hiperłącza w pliku `src/Product/DemoBundle/Resources/views/Default/index.html.twig`:

```
{% extends '::base.html.twig' %}

{% block body %}
    <table border=1>
        <tr><th>Name</th><th>Price</th><th>Description</th></tr>
        {% for p in products %}
            <tr>
                <td>{{ p.name }}</td>
                <td>{{ p.price }}</td>
                <td>{{ p.description }}</td>
                <td><a href="{{ path('product_demo_edit', {'id' :
p.id} ) }}">Edit</a></td>
            </tr>
        {% endfor %}
    <table>
    <a href="{{ path('product_demo_create') }}">Add product</a>
{% endblock %}
```

Dopiszmy odpowiednią funkcję akcji w pliku `src/Product/DemoBundle/Controller/DefaultController.php`:

```
...
class DefaultController extends Controller
{
    ...
    /**
     * @Route("/productdemo/edit/{id}", name="product_demo_edit")
     */
    public function editAction(Request $request, $id)
    {
        $em = $this->getDoctrine()->getManager();
```

```

        $product = $em->getRepository('ProductDemoBundle:Product')->find($id);

        if (!$product) {
            throw $this->createNotFoundException(
                'No product found for id '.$id
            );
        }

        $form = $this->createFormBuilder($product)
            ->add('name', 'text')
            ->add('price', 'money')
            ->add('description', 'textarea')
            ->add('save', 'submit', array('label' => 'Change product'))
            ->getForm();

        $form->handleRequest($request);

        if ($form->isValid()) {
            $em = $this->getDoctrine()->getManager();
            $em->persist($product);
            $em->flush();

            return $this->redirectToRoute('my_demo_homepage');
        }

        return $this->
            render('ProductDemoBundle:Default:product_form.html.twig', array(
                'form' => $form->createView(),
            ));
    }
}

```

Ponownie przetestujmy aplikację – <http://localhost:8000/productdemo/>.

Jedynym czego nam brakuje to możliwości usuwania produktów. Aby dodać tę funkcjonalność dodajmy odpowiednie hiperłącza w pliku `src/Product/DemoBundle/Resources/views/Default/index.html.twig`:

```

...
{% block body %}
    <table border=1>
        <tr><th>Name</th><th>Price</th><th>Description</th></tr>
        {% for p in products %}
            <tr>
                <td>{{ p.name }}</td>
                <td>{{ p.price }}</td>
                <td>{{ p.description }}</td>
                <td><a href="{{ path('product_demo_edit', {'id' :
p.id} ) }}">Edit</a></td>
                <td><a href="{{ path('product_demo_delete', {'id' : p.id} )
}}">Del</a></td>
            </tr>
        {% endfor %}
    </table>
    <a href="{{ path('product_demo_create') }}">Add product</a>
{% endblock %}

```

oraz dopiszmy odpowiednią funkcję akcji w pliku `src/Product/DemoBundle/Controller/DefaultController.php`:

```

...
class DefaultController extends Controller
{
    ...
    /**
     * @Route("/productdemo/del/{id}", name="product_demo_delete")
     */

```

```
public function deleteAction($id)
{
    $em = $this->getDoctrine()->getManager();
    $product = $em->getRepository('ProductDemoBundle:Product')->find($id);

    if ($product) {
        $em->remove($product);
        $em->flush();
    } else {
        throw $this->createNotFoundException(
            'No product found for id '.$id
        );
    }

    return $this->redirectToRoute('my_demo_homepage');
}
```

W ten sposób ukończyliśmy pisanie modułu zarządzania produktem w aplikacji. Pozostaje tylko testowanie i usuwanie błędów - <http://localhost:8000/productdemo/>.

Zadanie 3 Implementacja modułu zakupów

W ramach samodzielnej pracy należy zaimplementować:

- a) moduł rejestracji i logowania klienta,
- b) funkcjonalność wyszukiwania produktów,
- c) moduł koszyka,
- d) historii zakupów,**
- e) dodać moduł kategorii,
- f) itp.